

Political Science MA II – Sem III
(Question Bank)
Pol-231- Socio-Political Research Method

- 1) मीन मेडीयन आणि मोड हे आहेत.
अ) विचलनाचे उपाय   ब) नमुना घेण्याचे मार्ग
क) नियंत्रण प्रवृत्तीचे उपाय   ड) वरीलपैकी काहीही नाही   उत्तर - (ड)
- 2) संशोधन म्हणजे..... आहे.
अ) पुन्हा पुन्हा शोधणे   ब) कोणत्याही समस्येवर तोडगा काढणे
क) एखाद्या समस्येचे सत्य शोधण्यासाठी शास्त्रीय पद्धतीचा उपयोग करणे
ड) वरीलपैकी काही नाही   उत्तर - (क)
- 3) खालीलपैकी कोणती संशोधनप्रक्रिया सुरु करण्यासाठी पहिले पाऊल आहे ?
अ) समस्या शोधण्यासाठी माहितीचे स्रोत शोधणे   ब) संबंधीत साहित्याचे सर्वेक्षण
क) समस्येची ओळख   ड) समस्येवर तोडगा शोधणे   उत्तर - (क)
- 4) संशोधनात च्यामाम्य चाचणीत सर्वोत्तम जास्त प्राधान्य कशाला दिले जाते.
अ) विश्वसनीयता   ब) उपयोगिता   क) वस्तुस्थिती   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 5) कृती संशोधन म्हणजे
अ) एक रेखांशाचे संशोधन   ब) उपयोगिता संशोधन
क) त्वरीचे समस्येचे निराकरण करणे   ड) सामाजिक आणि आर्थिक उद्दिष्टांचे संशोधन   उत्तर - (क)
- 6) संशोधनासाठी आवश्यक गुण कोणता.
अ) विनामूल्य चौकशी   ब) निरीक्षण आणि पुरावा यांची उपयुक्तता
क) ज्ञानाचे व्यवस्थीतरित्या सादरीकरण   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 7) संशोधन तयार करण्याच्या प्रक्रियेत गृहितकांचे सादरीकरण झाल्यानंतर त्या नंतर ची प्रक्रिया कोणती ?
अ) उद्दिष्टांचे विधान   ब) तथ्यांचे विश्लेषण
क) संशोधन आराखडा तयार करणे   ड) तथ्याचा संग्रह   उत्तर - (क)
- 8) संशोधन पेपर हा संशोधनाचा संक्षिप्त अहवाल असतो तो कशावर अवलंबून असतो.
अ) केवळ प्रायोगिक तथ्य   ब) केवळ दुय्यम तथ्य
क) प्राथमिक आणि दुय्यम तथ्य दोघावर   ड) वरील पैकी काहीही नाही   उत्तर - (क)
- 9) संशोधन समस्या म्हणजे..... होय.
अ) प्रश्नचिन्ह   ब) प्रश्नार्थक वाक्य   क) उद्गारवाचक वाक्य   ड) विधान   उत्तर - (ड)
- 10) ..... निरीक्षणात गटात निरीक्षण केले जाते.
अ) सामुहिक   ब) प्रत्यक्ष   क) अप्रत्यक्ष   ड) वरील पैकी नाही   उत्तर - (क)
- 11) निरीक्षण तंत्राद्वारे ..... तथ्य संकलीत केली जातात.
अ) दुय्यम   ब) प्राथमिक   क) समग्र   ड) माहिती   उत्तर - (ब)
- 12) ----- हि माहितीची प्रक्रिया आहे.

- अ) पुस्तके   ब) सीडी-रॉम   क) संगणक   ड) वरीलपैकी नाही   उत्तर - (ब)
- 13) माहीती म्हणजे.....
 अ) कच्ची तथ्ये   ब) प्रक्रिया केलेली तथ्ये
 क) इनपुट तथ्ये   ड) संग्रहित तथ्ये   उत्तर - (ड)
- 14) ..... म्हणजे काही विषयावर व्यक्तींची समोरासमोर झालेली बैठक होय
 अ) मुलाखत   ब) प्रश्नावली   क) निरीक्षण   ड) अनुसूची   उत्तर - (अ)
- 15) तात्कालीन आवश्यकतांची पूर्ती करणा-या सर्वेक्षणांला ..... सर्वेक्षण म्हणतात.
 अ) नमूना   ब) सार्वजनिक   क) कार्यवाहक   ड) नियमित   उत्तर - (क)
- 16) पायलट सर्वेक्षण ही एक ..... असते.
 अ) कृती   ब) तालीम   क) प्रक्रिया   ड) वरीलपैकी नाही   उत्तर - (ब)
- 17) प्रश्नावली ही..... आहे.
 अ) संशोधन पध्दती   ब) मापन तंत्र
 क) तथ्य संकलनाचे साधन   ड) रिपोर्ट   उत्तर - (क)
- 18) कंट्रोल ग्रुप हा शब्द----- या मध्ये वापरला जातो.
 अ) सर्वेक्षण संशोधन   ब) ऐतिहासिक संशोधन
 क) प्रयोगात्मक संशोधन(experimental)   ड) वर्णनात्मक संशोधन   उत्तर - (क)
- 19) खालीलपैकी कोणते आलेख सादरीकरण नाही
 अ) पायचार्ट   ब) बार चार्ट   क) सारणी   ड) हिस्टोग्राफ   उत्तर - (क)
- 20) परिक्षण केल्या जाणा-या विधानास..... म्हणतात.
 अ) अध्ययन समस्या   ब) उद्दिष्ट्ये   क) गृहितक   ड) प्रश्न   उत्तर - (क)
- 21) सर्वेक्षणाची पहिली पायरी म्हणजे.....
 अ) समस्येची निवड   ब) प्रश्नावली   क) अनुसूची   ड) वरील सर्व   उत्तर - (अ)
- 22) संशोधनाचा मुख्य उद्देश काय असतो.
 अ) समस्या शोधणे   ब) समस्येवरील उपाय शोधणे
 क) अ व क दोन्ही   ड) यापैकी नाही   उत्तर - (क)
- 23) ----- गट मुलाखतीचा अर्थ
 अ) एक मुलाखत देणारा व एक मुलाखत घेणारा
 ब) अनेक मुलाखत देणार व घेणारे
 क) एक मुलाखत घेणारा व अनेक मुलाखत देणारे
 ड) अनेक मुलाखत देणारे व अनेक मुलाखत घेणारे   उत्तर - (क)
- 24) तात्पुरते गृहितक हे..... मांडले जाते.
 अ) संशोधनाच्या सुरुवातीला   ब) संशोधनाच्या मध्यावर
 क) संशोधनाच्या शेवटी   ड) संशोधन संपल्यावर   उत्तर - (अ)
- 25) नमूना सर्वेक्षणासाठी कोणत्या विभागाची निर्मिती

- अ) नॅशनल सॅपल सर्व्हे   ब) आय सी एस एस आर
क) भुजी सी   ड) एन सी ए ई आर   उत्तर - (अ)
- 26) संशोधनाचा महत्वाचा भाग कोणता असतो.
अ) संशोधन आराखडा   ब) टि. व्ही.
क) वर्तमानपत्र   ड) मोबाईल   उत्तर - (अ)
- 27) खालीलपैकी कोणता संशोधनाचा प्रश्नाचा प्रकार नाही ?
अ) गृहितक   ब) एखाद्या निकालाची भविष्यवाणी
क) एक घटना मुल्यांकन   ड) चागली सराव विकसित करणे   उत्तर - (अ)
- 28) गृहितक म्हणून मांडलेले विधान.....
अ) सत्य असते   ब) असत्य असते   क) दोन्ही अ आणि ब   ड) सत्य व असत्य नसते   उत्तर - (ड)
- 29) खालीलपैकी कोणती तथ्य संकलन करण्याची पद्धत नाही ?
अ) संशोधन समस्या   ब) असंचरीत मुलाखत
क) शास्त्रीय सर्वेक्षण प्रश्नावली   ड) सहभागी निरीक्षण   उत्तर - (अ)
- 30) शास्त्रीय ज्ञानाचे एक उदाहरण सांगा.
अ) प्रयोगशाळा व क्षत्रिय प्रयोग   ब) सामाजिक परंपरा व प्रथा
क) प्रेषित किंवा महान पुरुषाचा अधिकार   ड) धार्मिक शास्त्र   उत्तर - (अ)
- 31) हे गृहितक नाकारात्मक असते.
अ) संशोधन   ब) शून्य   क) सांख्यिकीय   ड) जटील   उत्तर - (ब)
- 32) तथ्यांच्या आधारे सिध्द झाल्यास गृहितक..... च्या मध्ये रूपांतरीत होते.
अ) निष्कर्ष   ब) सिध्दान्त   क) सूचना   ड) संदर्भ   उत्तर - (ब)
- 33) क्षेत्रिय अभ्यासाचा संबंध कशाशी येतो?
अ) खऱ्याजीवन घटनांशी   ब) प्रयोगशाळा परिस्थितीशी
क) प्रायोगिक परिस्थितीशी   ड) वरीलपैकी काहीही नाही   उत्तर - (अ)
- 34) पुढीलपैकी कोणता गैरसंभाव्यतेचा नमुना आहे.
अ) कोटा नमुना   ब) सोपा यादृच्छिक नमुना   क) हेतू नमुना   ड) अ आणि क दोन्ही   उत्तर - (ड)
- 35) संशोधन कसे असावे.
अ) उद्दीष्ट पूर्ण   ब) हेतू नमुना   क) विश्वसनीय   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 36) विश्वासाहता ही संशोधनाची मुलभुत गुणवत्ता असते जी प्रतिबिंबित करते.
अ) श्रेष्ठत्व   ब) तथ्यांची शुध्दता   क) पडताळणी योग्यता   ड) वैधता   उत्तर - (ड)
- 37) साधारणपणे संशोधनाची तथ्ये पुढीलप्रमाणे असतात.
अ) परीणामात्मक   ब) गुणात्मक   क) दोन्ही अ व ब   ड) वरीलपैकी काहीही नाही   उत्तर - (क)
- 38) संशोधन हे कसे असते?
अ) नवीन ज्ञान अन्वेषण   ब) जुन्या ज्ञानाची पडताळणी
क) र्व ज्ञानामधील अंतर भरणे   ड) वरील स   उत्तर - (ड)
- 39) तथ्य विश्लेषणाचे दोन प्रकार सांगा

- अ) निगमन व विगमन   ब) मुलाखत   क) निरीक्षण   ड) सर्वेक्षण   उत्तर - (अ)
- 40) संशोधनामध्ये पळावयाची मुख्य गोष्ट..... आहे.
 अ) प्रामाणिक शोध   ब) तथ्ये व तत्वाचे ज्ञान
 क) प्रामाणिक निष्कर्ष आणि परीस्थिती   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 41) गट चर्चा या पद्धतीचा उपयोग संशोधनात केव्हा केला जाते.
 अ) प्रकरण अत्यंत कठीण असते   ब) प्रकरण सोपे असते
 क) प्रकरण कठीण असते   ड) वरील सर्व   उत्तर - (क)
- 42) संशोधनाचा जन्म यासाठी झाला आहे.
 अ) मानवी कुतूहलतेसाठी   ब) मानवी आवश्यकतेसाठी
 क) नैसर्गिक घटना   ड) यापैकी काही नाही   उत्तर - (अ)
- 43) खालीलपैकी कोणते उदाहरण गुणात्मक चलाचे उदाहरण नाही.
 अ) धर्म आणि जात   ब) लैंगिकता   क) निरीक्षण   ड) विषयाची आवड   उत्तर - (ड)
- 44) खालीलपैकी कोणते च्मुद्रित तथ्याचा स्रोत आहे.
 अ) पुस्तके   ब) जनरल मॅगॅझिन आणि वर्तमानपत्रे
 क) अंतर्गत क्लिपिंग   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 45) .....एक अनुभवसिद्ध सत्यापनीय निरीक्षण आहे.
 अ) माहिती   ब) तथ्य   क) घटना   ड) वाक्य   उत्तर - (ब)
- 46) स्मरण किंवा आठवणी हा तथ्यांचा..... स्रोत आहे.
 अ) प्राथमिक   ब) दुय्यम   क) मुख्य   ड) वरीलपैकी नाही   उत्तर - (ब)
- 47) 'विरुद्ध संस्कृती' अभ्यास हे कशाचे उदाहरण आहे.
 अ) घटकाभ्यास आराखडा   ब) तुलनात्मक आराखडा
 क) प्रायोगिक आराखडा   ड) रेखांश आराखडा   उत्तर - (ब)
- 48) पुढील पैकी कोणता तथ्यांचा दुय्यम स्रोत नाही.
 अ) निरीक्षण   ब) स्मरण   क) आत्मचरित्र   ड) पत्रे   उत्तर - (अ)
- 49) ..... हा प्राथमिक तत्वांचा स्रोत आहे.
 अ) व्यक्तीगत प्रलेख   ब) शासकीय रेकॉर्ड   क) प्रश्नावली   ड) अहवाल   उत्तर - (क)
- 50) ..... म्हणजे विशिष्ट लोकसमुहाची रचना, कृती, व्यवहार या संबंधी केलेली चिकित्सा होय.
 अ) व्यष्टी अध्ययन   ब) प्रश्नावली   क) सर्वेक्षण   ड) अनुसूची   उत्तर - (अ)
- 51) शिक्षणातील संशोधनाचा मुख्य हेतु -
 अ) एखाद्या व्यक्तीच्या वैयक्तिक वाढीस मदत करणे.   ब) शिक्षण तज्ञ होण्यासाठी मदत करणे.
 क) एखाद्या व्यक्तीची नेकरीची शक्यता वाढविणे.
 ड) एखाद्या व्यक्तीची सामाजिक स्थिती वाढविणे   उत्तर - (ब)
- 52) यादृच्छिक नमुना पद्धती उपयुक्त आहे कारण.....
 अ) भांडवलाची बचत होते   ब) वेळ वाचवते   क) अचूकता वाढते   ड) अ आणि ब दोन्ही   उत्तर - (ड)
- 53) रँडम सॅम्पलिंग उपयुक्त आहे कारण

- अ) तथ्य संकलनाची एक आर्थिक पध्दत आहे   ब) वैयक्तिक पक्षपातीपासून मुक्त
क) वाजवी अचूक   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 54) ----- मर्यादित आकाराच्या लोकसंख्येसाठी एक पसंतीची नमुना पध्दत आहे.
अ) क्षेत्र नमुना   ब) क्लस्टर नमुने घेणे
क) हेतू नमुना   ड) पध्दतशीटर नमुना   उत्तर - (ड)
- 55) संशोधनाची तथ्ये ----- असतात.
अ) गुणात्मक   ब) संख्या वाचक   क) दोन्ही अ आणि ब   ड) वरील पैकी नाही   उत्तर - (क)
- 56) पुढीलपैकी कोणत्या अहवाल प्रारूपाला औपचारिकापणे मान्यता देण्यात आली आहे.
अ) डॉक्टरेट लेव्हलथीसीस   ब) संशोधकांची परिषद
क) कार्यशाळा व सेमिनार   ड) संशोधन चर्चा   उत्तर - (अ)
- 57) प्रबंध लेखनाचे स्वरूप कसे आहे.
अ) संशोधन पत्र / लेख तयार करणे सारखे   ब) चर्चासत्र सादरीकरणाचे लेखन
क) शोध प्रबंध   ड) कार्यशाळा / परिषद मध्ये सादर करणे   उत्तर - (क)
- 58) प्रसारमाध्यमे..... मानले जाते.
अ) फर्स्ट इस्टेट   ब) सेकंड इस्टेट   क) थर्ड इस्टेट   ड) चौथी इस्टेट   उत्तर - (ड)
- 59) .....या सर्वेक्षणात गोपनीयता बाळगली जात नाही.
अ) परिमाणात्मक   ब) सार्वजनिक   क) गुणात्मक   ड) कार्यवाहक   उत्तर - (ब)
- 60) संशोधनाची प्रथम पायरी कोणती.
अ) समस्येची निवड करणे.   ब) समस्येचा शोध घेणे.
क) समस्या सोडवणे   ड) समस्या ओळखणे   उत्तर - (ड)
- 61) खालीलपैकी कोणते कार्य सिध्दांताचे आहे.
अ) चालू ज्ञानाचे सारांशीकरण व एकीकरण करणे.   ब) अंदाज करणे
क) तत्त्वांचे स्पष्टीकरण   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ब)
- 62) संशोधनाची गुणवत्ता कशी मोजली जाते ?
अ) संशोधनाची उपयुक्तता   ब) संशोधनासाठी वापरण्यात आलेली संशोधन पध्दती
क) संशोधनाची खोली   ड) संशोधनाचा अनुभव   उत्तर - (ब)
- 63) खालीलपैकी कोणत्या नियतकालीकेत संशोधन कार्य प्रकाशित केले जाते.
अ) मॅगॅझिन   ब) मानोग्राफ्स   क) संशोधन पत्रिका   ड) पुस्तक   उत्तर - (क)
- 64) संशोधनाची खोली कशावरून मोजली जाते.
अ) संशोधनाचा विषय   ब) संशोधनाचा उद्देश
क) संशोधनावरील एकूण खर्च   ड) संशोधनाचा कालावधी   उत्तर - (ब)
- 65) पुस्तके आणि रेकॉर्ड हि प्राथमिक तथ्ये ..... यामध्ये वापरली जातात.
अ) ऐतिहासिक संशोधन   ब) सहभागी संशोधन
क) क्लिनिकल संशोधन   ड) प्रयोगशाळात्मक संशोधन   उत्तर - (अ)
- 66) पुढीलपैकी कोणती तथ्ये संकलनाची पध्दत आहे.

- अ) मत   ब) नमुना अभ्यास   क) सकारात्मकता   ड) मुलाखत   उत्तर - (ड)
- 67) क्षेत्रीय संशोधनाचा संबंध खालीलपैकी कशाशी येतो.
 अ) जीवनाच्या खऱ्या परिस्थितीशी   ब) प्रायोगिक परिस्थितीशी
 क) प्रयोगशाळात्मक परिस्थितीशी   ड) यापैकी काही नाही   उत्तर - (अ)
- 68) परिणामवाचक चलाचे उदाहरण म्हणजे.....
 अ) जन्मतारीख   ब) उच्च शैक्षणिक गुणवत्ता
 क) कार्यपूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी   ड) पोस्टल कोड   उत्तर - (क)
- 69) खालीलपैकी जनरलमध्ये काय प्रकाशित केले जाते?
 अ) आर्टिकल   ब) पेपर   क) अ आणि ब दोन्ही   ड) यापैकी काही नाही   उत्तर - (ड)
- 70) संशोधकाने एकूण लोकसंख्येपैकी 100 निवडलेले संभाव्य नमुने याला काय म्हणतात.
 अ) कोटा नमुना   ब) सर्वसाधारण यादृच्छिक नमुना
 क) स्तरीकृत यादृच्छिक नमुना   ड) व्यवस्थित नमुने   उत्तर - (क)
- 71) गृहितकाचे अचूक विधान करण्यासाठी खालीलपैकी कशाची आवश्यकता नाही.
 अ) सर्वेक्षण अभ्यास   ब) ऐतिहासिक संशोधनाची तथ्ये शोधणे
 क) प्रयोगात्मक अभ्यास   ड) यापैकी काहीच नाही   उत्तर - (ड)
- 72) संशोधन तीच व्यक्ती करू शकते.....
 अ) जीने शास्त्रीय संशोधन पद्धती अभ्यासली आहे.   ब) जीने पदव्युत्तर शिक्षण घेतले आहे.
 क) जीच्यात वैचारिक क्षमता व तर्कशुद्ध विचार करण्याची पात्रता आहे.
 ड) ती कठीण श्रम करणारा आहे.   उत्तर - (क)
- 73) चांगल्या संशोधकामध्ये कोणता गुण असतो.
 अ) कुतुहल   ब) कृतिशिल कल्पकता   क) क्षमता   ड) वरील सर्व   उत्तर - (क)
- 74) साधारणपणे मुलभूत संशोधनाची सुरुवात कुठे केले जाते?
 अ) वर्गात   ब) नियोजित क्षेत्रात   क) प्रयोगशाळेत   ड) सामाजिक स्थितीमध्ये   उत्तर - (ड)
- 75) राज्यशास्त्राच्या पारंपारिक दृष्टिकोणाचे मुख्य वैशिष्ट्ये म्हणजे ...
 अ) मुख्ययुक्त अभ्यास   ब) संख्यात्मक अभ्यास
 क) तुलनात्मक अभ्यास   ड) वैज्ञानिक पद्धतीवर जोर देणे   उत्तर - (ब)
- 76) तुलनात्मक राजकारणाचे मुख्य भर..... यांच्या तुलनेवर असतो.
 अ) संख्यात्मक पद्धती   ब) राजकीय प्रक्रिया
 क) सांस्कृतिक पद्धती   ड) वरीलपैकी सर्व   उत्तर - (ड)
- 77) राज्यशास्त्राचे जनक म्हणून कोणाला ओळखले जाते.
 अ) कार्ल मार्क्स   ब) अँरिस्टॉटल   क) ऑस्टिन   ड) प्लेटो   उत्तर - (ब)
- 78) राज्यशास्त्रास मास्टर सायन्स कोणी संबोधिले.
 अ) सिसेरिओ   ब) हॉब्ज   क) अँरिस्टॉटल   ड) सॉक्रेटिस   उत्तर - (क)
- 79) भारतात लोकमतासंबंधीच्या सर्वेक्षणास प्रोत्साहन देण्यासाठी या संस्थेची स्थापना करण्यात आली आहे.
 अ) संशोधन कार्य समिती   ब) नॅशनल सम्पल सर्व्हे

- क) इंडियन इन्सटीट्यूट ऑफ पब्लिक ओपीनियन   ड) वरील सर्व   उत्तर - (क)
- 80) सर्वेक्षणाची पहिली पायरी म्हणजे.....
अ) प्रश्नावली   ब) समस्येची निवड   क) अनुसूटी   ड) अहवाल   उत्तर - (ब)
- 81) पुढीलपैकी कोणते पैलू सर्वेक्षणाचा असतात.
अ) निरक्षरता   ब) बेरोजगारी   क) गरीबी   ड) हे सर्व   उत्तर - (ड)
- 82) या मध्ये वेळ मर्यादा स्पष्टपणे निश्चित केली पाहिजे.
अ) सर्वेक्षण   ब) निरीक्षण   क) परीक्षण   ड) प्रयोग   उत्तर - (अ)
- 83) सामाजिक सर्वेक्षण करण्याचा हेतु हा आहे.
अ) सामाजिक वातावरणाविषयी माहिती संकलीत करण्यासाठी.
ब) पर्यावरणाविषयी माहिती गोळा करण्यासाठी.
क) समाजाविषयी माहिती गोळा करण्यासाठी.
ड) राज्यशास्त्रा विषयी माहिती गोळा करणे.   उत्तर - (अ)
- 84) स्वतंत्र चलाचा समुह खालील आहे.
अ) यष्टी अध्ययन   ब) प्रयोग   क) सर्वेक्षण   ड) निरीक्षण   उत्तर - (ब)
- 85) गुणात्मक डेटा म्हणजे
अ) संख्येने व्यक्त होतात.   ब) शब्दाने व्यक्त होतात.
क) दोघे - अ आणि ब   ड) भावनेने व्यक्त होतात   उत्तर - (ब)
- 86) पुढीलपैकी कोणता संशोधन प्रकल्पाचा टप्पा आहे.
अ) तथ्यांचे विश्लेषण   ब) अहवालाचा परीणाम
क) तथ्य संकलीत करणे   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ड)
- 87) लोकसंख्येतून नमुना निवडण्याच्या प्रक्रियेस म्हटले जाते.
अ) स्केल   ब) नमुना   क) दर्जात्मक त्रुटी   ड) आकडेवारी   उत्तर - (ब)
- 88) शून्य गृहितक..... प्रकारचा गृहितक आहे.
अ) विधायक   ब) नकारात्मक   क) जटील   ड) यापैकी नाही   उत्तर - (ब)
- 89) सादरीकरण ही..... आहे.
अ) तथ्यांची रचना   ब) सामाजीक अभ्यास   क) संशोधन   ड) अहवाल सादरीकरण   उत्तर - (अ)
- 90) लेखी किंवा बोललेल्या संप्रेषणामधील मध्यवर्ती कल्पनेचे विश्लेषण म्हणजे..... आहे.
अ) डेटा व्यवस्था   ब) सामग्री विश्लेषण   क) अ व ब - दोन्ही   ड) अहवाल   उत्तर - (ब)
- 91) गृहितक हे संशोधकाचा ..... विधान असतो.
अ) पूर्वाग्रह   ब) अंतिम   क) दोन्ही अ आणि ब   ड) वरीलपैकी नाही   उत्तर - (अ)
- 92) परीचलनाची व्याख्या ..... साठी तयार केली आहे.
अ) भौतिक विज्ञान   ब) सामाजिक विज्ञान   क) वैद्याकिय विज्ञान   ड) अभियांत्रिकी   उत्तर - (अ)
- 93) स्केल कशाला म्हणतात.
अ) खुल्या प्रश्नांचा संच   ब) बंद प्रश्नांचा संच
क) यापैकी काही नाही   ड) उत्तरांचा संच   उत्तर - (ब)

- 94) प्रत्येक संशोधन प्रकल्प सामान्यपणे..... मध्ये विभागले जाऊ शकतात.
अ) चार टप्पे   ब) सहा टप्पे   क) पाच टप्पे   ड) दहा टप्पे   उत्तर - (क)
- 95) समस्या तयार करणे म्हणजे
अ) प्रकल्प प्रारंभ   ब) डेटा विश्लेषण
क) अहवाल परीणाम   ड) नमूना डेटा   उत्तर - (अ)
- 96) याच्या संयुक्त विद्यमाने समाजिक संशोधन केले जाते.
अ) विद्यापीठ   ब) एक संशोधन संस्था
क) अ व ब दोन्ही   ड) प्राणी   उत्तर - (क)
- 97) तत्वज्ञानाचे आधारे चाचणी डेटा म्हणजे
अ) तत्वज्ञानाची पद्धत   ब) सांख्यिकीय पद्धत
क) केस स्टडी   ड) सर्वेक्षण पद्धत   उत्तर - (अ)
- 98) प्रयोग म्हणजे
अ) गृहितकांना सत्यपित करणे होय   ब) सामाजिक तथ्ये आयोजित करणे
क) वरवरची पाहणी   ड) सर्वेक्षण पद्धती   उत्तर - (अ)
- 99) चबऱ्याच संशोधन समस्यांसाठी तथ्यांचा पद्धतशीर संग्रह आवश्यक आहे असे कोणी म्हटले.
अ) मार्क अब्राहम   ब) फेस्टिंजर आणि कॅट
क) कार्ल मार्क्स   ड) गांधी   उत्तर - (ब)
- 100) सामाजिक शास्त्रांमधील संशोधनामध्ये..... संबंधाच्या अध्ययनाचा समावेश होतो.
अ) प्राण्याच्या   ब) मानवी समुहाच्या   क) राष्ट्रीय   ड) वरील सर्व   उत्तर - (ब)